

Cudzokrajný drvinárik

Obr. 1 – dospeliec *Xylosandrus crassiusculus*
(<https://gd.eppo.int/taxon/XYLBCR/photos>)

História šírenia drvinárika *Xylosandrus crassiusculus* v rámci sveta je veľmi dlhodobá. Škodca sa zo svojho prirodzeného areálu (pravdepodobne Ázia) rozšíril do tropickej časti Afriky už pred viac ako 100 rokmi. V USA bol prvýkrát pozorovaný v roku 1974 v Južnej Karolíne, odkiaľ sa rýchlo šíril do okolitých štátov. Škodca je dobre udomácnенý v juhovýchodnej časti Severnej Ameriky a je prítomný aj v niektorých štátoch západnej časti USA (Oregon) a Strednej Ameriky (Kostarika, Panama).

Prvé výskyty boli v Kanade hlásené v roku 1997. Škodca sa objavil aj v Európe, po prvýkrát v Taliansku v roku 2003. Na území Slovenska a ani v štátoch hraničiacich s našom krajinou nebol doteraz škodca pozorovaný. Predpokladá sa jeho šírenie predovšetkým vo veľmi teplých oblastiach Európy.

Drvinárik *Xylosandrus crassiusculus* je významný polyfág, ktorý má zaujímavý okruh hostiteľov. Okrem toho, že napáda ovocné stromy (jablň domáca, čerešňa vtáčia, slivka domáca a broskyňa domáca), môže byť škodca prítomný aj na lesných drevinách, kde výnimkou nie je dub, jelša, topoľ, vrba či brest. Pre škodcu je typické, že nenapáda zdravé stromy, vyslovene vyhľadáva inak poškodených hostiteľov.

Škodca má červenohnedé sfarbenie. Samičky dorastajú do dĺžky 2,5 mm a dokážu lietať, na rozdiel od samcov, ktorý sú menší a lietať nevedia, zostávajú v požerkoch. Larvy sú biele, beznohé a majú tvar písmena C. Oplodnená samička začína po opustení požerku vyhľadávať vhodný materiál pre založenie novej generácie, kde sa zavrtá do dreva a vytvára chodbu ukončenú komôrkou alebo viacerými vetvami, slúžiacu na kladenie vajíčok. Vylihnuté larvy sa živia podhubím ambróziových húb, ktoré žijú v symbióze s drevokazným hmyzom.

Samička od začiatku napadnutia hostiteľa vytláča zo závrtového otvoru drvinu, ktorá je zlepená do tvaru valčeka. Valček kolmo odstáva od napadnutého miesta, niekedy až do dĺžky 4 cm

Obr. 2 – Typický príznak drvinárika

(<https://gd.eppo.int/media/data/taxon/X/XYLBCR/pics/1024x0/1772.jpg>)

a neskôr odpadne na povrch dreva. Po daždi je drvina z kmeňa zmytá vodou, preto sa sťažujú podmienky na zistenie prítomnosti škodcu. V tomto čase sú viditeľné len malé čierne závrtové otvory, ktoré sa však ťažko hľadajú.

Okrem vyššie uvedeného charakteristického znaku napadnuté stromy vykazujú známky oslabenia, vädnutia, skracovania prírastkov, odumierania vetví až celkového odumierania. Škodca dokáže napadnúť aj mladé sadenice. Napadnuté druhy sliviek vytvárajú silný glejotok. V prípade výskytu sa odporúča napadnutý rastlinný materiál odstrániť a zničiť.

Rastlinolekárski inšpektori Ústredného kontrolného a skúšobného ústavu poľnohospodárskeho v Bratislave sa už viac rokov zameriavajú na zistenie prítomnosti tohto škodcu. Doteraz nebol *Xylosandrus crassiusculus* v našich podmienkach zistený, a to ani po zavedení monitoringu pomocou feromónových lapačov.

Ing. Ivana Horváthová

ÚKSÚP – OOR

24.8. 2020